

Ok. Ech mengen, domadder ass déi Motioun zrëckgezunn.

(La motion 2 de M. Marc Goergen est retirée.)

6. 8083 – Projet de loi portant mise en œuvre de la baisse temporaire du taux de TVA et modifiant la loi du 12 mai 2022 instaurant une compensation financière permettant la réduction temporaire du prix de vente de certains produits pétroliers

Da kënne mer zum nächste Punkt kommen, dem leschte Punkt vum Ordre du jour vum haut. Dat ass de Projet de loi 8083 iwwert d'Ëmsetzung vum dräi Mesuren, déi während der Tripartite vum 28. September festgehalen ginn.

A wéi eng Mesuren datt dat sinn, dat wäert eis elo de Rapporteur vum deemem Projet de loi, den honorablen Här Gilles Baum, soen. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission spéciale « Tripartite »

M. Gilles Baum (DP), rapporteur | Merci fir d'Wuert, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, de Projet de loi, deen ech Iech haut virstellen, ass deen éischte vum enger Serie vu Projeten, déi am Kader vum Solidaritéitspak 2.0 hei an der Chamber wäerten diskutéiert a gestëmmt ginn.

Den zweeten Tripartite-Accord, deen d'Regierung mat alle Sozialpartner den 28. September ënnerschriwen huet, huet jo als iewescht Zil, éischters emol d'Inflatioun ze bekämpfen, zweetens d'Kafkraaft vum de Leit ofzesécheren an drëttens d'Käschte vum de Betriber, esou wäit et geet, niddreg ze halen.

An ech brauch Iech heibannen net – ech mengen, kengem heibannen – ze erklären, wat grad am Moment d'Inflatioun massiv undreift: Dat sinn d'Energiepräisser, dat ass de Präis vum Pétrol, vum Gas a vum Masutt.

An dese Projet, dee besteet am Fong aus zwee Voleten: Deen éischte Volet, do geet et ëm alles, wat d'Energiepräisser sinn, an deen zweete Volet, do geet et ëm d'TVA.

Follgend dräi Mesuren, wat d'Energiepräisser ugeet:

Déi éischt Measure: D'Subventioun um Masutt fir Privatstéit, déi gëtt ab dem 31. Oktober, an dat bis zum 31. Dezember 2023, op 15 Cent pro Liter gehéicht. Momentan gouf de Masutt mat 7,5 Cent um Liter subventionéiert. Dat ass e Käschtepunkt, deen de Staat ze droen huet, vum 33 Milliounen Euro.

Déi zweet Measure, do geet et ëm de GPL, de Gaz de pétrole liquéfié en citerne. Dat heescht, et geet net ëm d'Leit, déi un de Gasreseau ugeschloss sinn, mee et geet ëm d'Leit, déi wierklech en Tank bei sech doheem hunn an déi dann de Propagas heemgeliewert kréien. Tëscht dem 31. Oktober vum deemem Joer bis den 31. Dezember d'nächst Joer kréien d'Leit hei och gehollef, an zwar gëtt et 20 Cent um Kilo, déi de Staat hei wäert iwwerhuelen. Dat ass eng Ausgab, déi sech op zwou Milliounen Euro chiffriert.

An déi drëtt Measure, dat ass eng, déi Der kennt, well iwwert déi hu mer de Mëtteg scho geschwat. Do geet et ëm de rouden Diesel an der Landwirtschaft, awer och an der Forstwirtschaft a bei de Wënzer. Do hate mer den 12. Mee e Gesetz geholl, wat ausgelaf ass den 31. Juli. Wéi dunn op den Tankstellen e Mount verlängert ginn ass, ass och dat doten automatesch verlängert ginn, ouni dass mer awer heibannen d'Gesetz ugepasst haten. Dat heescht, mir ginn elo

retroaktiv déi Upassung maachen op den 31. August vum deemem Joer, dat heescht fir wat een nennt de „rouden Diesel“. An dat ass fir de Staat en zousätzleche Käschtepunkt nach eng Kéier vum 200.000 Euro.

Kolleeginnen a Kolleegen, en zweete Volet, dee betrëfft d'TVA. Do wäert et am Joer 2023 zu enger Baisse vum 1 % kommen op alleguerten den TVA-Sätz. Den normalen Taux geet erof vu 17 % op 16 %, den Taux intermédiaire vu 14 % op 13 % an den Taux réduit geet erof vum 8 % op 7 %.

Fir nach eng Kéier ganz kloerzestellen: Dës Reduktioun op der TVA bezitt sech net nëmme op d'Energiepräisser, mee op alleguerten d'Produiten an och d'Servicer, déi dobaussen ugebuede ginn. Op all deene gëtt ab dem 1. Januar e méi déiwen Taux applizéiert. Dat heescht, déi TVA-Reduktioun wäert déi ganz Panoplie vu Produiten a vu Servicer natierlech betreffen. Dës ass eng Measure, déi natierlech och dozou soll bäidroen, fir d'Inflatioun 2023 ze bremsen. An de Finanzministère huet eis ausgerechent, dass do mat engem Déchet fiscal vum 317 Milliounen Euro ze rechnen ass.

Zum Schluss kann ech Iech da soen, dass dës Mesuren zesummegeholl e Käschtepunkt wäerten hu vum 352,5 Milliounen Euro.

Wat déi verschidden Avise betrëfft, do kann ech op mäi schrëftleche Rapport verweisen.

Ech soen Iech alleguerte Merci, dass Der nogelauschtert hutt, an ech ginn elo schonn den Accord vum der Fraktioun vum der Demokratescher Partei.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | An ech soen dem Här Rapporteur Gilles Baum villmools Merci a ginn d'Wuert weider un den éischten ageschriwwene Riedner, den honorablen Här Gilles Roth. Här Roth, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Gilles Roth (CSV) | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, d'CSV wäert dese Gesetzesprojet matstëmme, well d'Erofsätze vum der TVA, besonnesch op den Energieprodukter, dat war och eng vun de Propose vum eis, déi mer schonns am Juni gemaach haten am Kontext vum der Energiekris. A mir sinn och haut zu eisem Engagement.

Dës Moosnam mag fir deen een oder aneren net sozial cibléiert sinn oder mat der Géisskan, wéi et ëmmer esou schéin heescht, iwwert d'Land gefuer. Mir respektéieren als CSV déi Meenung, mee mir deele se net, well mer der Meenung sinn, dass et elo an deser Kris heescht, direkt ze handelen.

Dat, wat fir eis awer wichteg ass, dat ass: Wa mer elo als Gesetzgeber zrëckbehalen, fir d'TVA erfesetzen, jo, da muss se och hanne beim Bierger ukommen! Well soss ass nämlech dat Zil, wat ee sech setzt a wat awer de Steuerzueler – mir mussen dat jo eng Kéier soen – 317 Milliounen kascht, soss ass dat net erreecht!

An den Tripartite-Accord gesäit dat jo ausdrëcklech vir, well do steet: „Le Gouvernement et l'UEL“ – also d'Unioun vum den Entreprises – „appellent les entreprises à ce que cette baisse de la TVA soit répercutée sur les prix des produits et services de façon à déployer pleinement son effet de freinage de l'inflation.“

Dat heescht am Kloertext: D'Entreprise kréien hei déi TVA-Reduktioun, déi se kënnen applizéieren, wouduerch natierlech hir Produkter – ech denken zum Beispill un Autoen, ech denken och am Bau, well do spillt se am meeschten –, wou déi méi interessant

sinn. Allerdéngs heescht et och, dass se matspillen, fir dass déi Inflatiounskurv no ënne ka gefuer ginn. Well soss ass der Saach näischt gedéngt!

An Dir hutt alleguerte matkritt, dass de Statec d'Inflatioun bei eis fir de leschte September op ronn 7 %, 6,9 %, chiffriert huet. Mir hunn och gesinn: Eurostat, dat ass de Moie komm, déi hunn eng Inflatioun fir Lëtzebuerg op September gerechent vum 9 %. Also, dat ass scho substanzieell!

A mir wieren och do als CSV frou, wann déi TVA-Reduktioun net nëmme bei Produiten ugewannt géif ginn, wou et einfach ze berechnen ass – en Auto, deen huet en Nettopräis, an dat gesitt Der, wann Der e kafe gitt, da steet herno d'TVA als Plus derbäi –, mee och an deem, wat d'Leit alldéeglech ze kafen hunn an de Supermarchéen, um Niveau vum de Servicer, well do spillt et och, Kleeder oder aneres, dass et do applizéiert gëtt, well soss bréngt dat hei net ganz vill an d'Bierger bezuelen déi ëm déi 300 Milliounen Euro erëm zrëck. Well déi 300 Milliounen Euro, fir et eng Kéier ze soen, dat ass d'Equivalenz, wat de Staat kasséiert bei enger Indexbranche. Also, mir schwätzen hei net vun näischt!

Den zweete Punkt ass och deen – de Gilles Baum ass drop agaangen – faméisene Heizungsasutt. Mir hunn och deemools gesot, dass soll de Präisdeckel, dat war eis Propos, op dem Heizungsasutt geschéien. Mir stinn och zu där Moosnam, fir hei déi Subventioun um Heizungsasutt, wat elo ass 7,5 Cent, fir déi op 15 Cent als Rabatt eropzesetzen.

Ech soen Iech och ganz einfach, firwat: Et kann een net all Mënsch op eng Wärmepompe drainéieren. An iwwregens, dat héiert een ëmmer méi: Och eng Wärmepompe brauch Elektresch; also déi gëtt et net zum Nulltariff! An eng Wärmepompe, et si jo eng Rei vu Buergermeeschteren heibannen, Dir wësst, déi Wärmepompen, wat der ëmmer méi kommen, also deen ee setzt se hanne bei sech op den Eck vum Gaart an deen aneren ass awer direkt drop, fir ze reklaméieren, wat ech och duerchaus kann novollzéien.

An ech mengen, et wier wichteg – den Energie-minister ass hei –, et wier och gutt, wann d'Regierung géif dee Message mat un d'Inneministesch huelen, fir dass ee vläicht landeswäit eng Reegel géif fannen, dass een eng Wärmepompe en dehors vum dem Gabarit vum engem Haus, an dat si jo meeschtens flaach Diecher, op den Daach ka setzen. Well nämlech do geet de Schall an d'Luucht an dee Moment ass deen een an deen anere manner dervu genéiert. An iwwregens héiere mer aus dem Secteur, dass si och gewéilt sinn, fir déi Wärmepompen uewen dranzesetzen. Dat heescht, et muss een erlaben, grad wéi bei Geschäftsinfrastrukturen, dass eng Wärmepompe hors gabarit kann erlaabt ginn.

Et si 55.000 Stéit hei am Land, déi hëtzen nach mat Heizungsasutt – 55.000! Also, dat ass zolidd! An et kann een deene Leit och net e Virwurf maachen, well vill am ländleche Raum, do leien iwwerhaapt keng Gasreseauen, déi dat géifen erlaben.

An ech muss Iech ganz éierlech soen, d'Leit, déi en Haus hunn, wat 40, 50 Joer an alt nach méi laang do steet, an d'Leit mat hire Pensiounen an deem, wat alles op se duerkennt, déi hunn och net ëmmer d'Méiglechkeeten, fir alles ëmzerüsten. Ech mengen, hei kann een net mat der Fuchtel ronderëmmergoen.

An dann ass eppes, wat den ... Jo, ech kommen nach kuerz op den Heizungsasutt, fir Iech nëmme ze verdäitlechen, dass och déi heite Moosnam awer sënnvoll ass. 2017 huet dee 54 Cent de Liter kascht mat der TVA. Virun engem Joer, den 19.10.21, wat huet en do kascht? 79 Cent. An den Heizungsasutt

kascht op haut 1,40 Euro. Also gesitt Der, wat fir eng Augmentatiounen dass dat scho kannt huet!

Dann hunn ech nach eng lescht Saach, an de Marc Spautz kënnt ëmmer domadder, dass dat net vergiess gëtt: Mir maachen elo eppes fir déi Leit, déi mam Gas hëtzen. Mir maachen eppes fir déi Leit, déi mam Masutt hëtzen. De Marc Spautz als fréiere Creos-Mataarbechter ënnersträicht ëmmer, dass et ronn 12.000 Stéit am Land nach ginn, déi mat Nuetsspäicherheizungen, dat heescht op Elektresch fueren.

Dat heescht, wann ech de Marc Spautz richtig verstinn: Nuets ginn zu engem verbëllegten Tarif déi Elektroheizungen opgespäichert an déi ginn dann am Dag dat Hëtzes of. Mee och déi Leit, och déi Leit, mengen ech, sollen déi néideg Ënnerstëtzung fanen, well och déi brauchen eng gewëssen Energie, fir sech hiert Haus ze hëtzen.

Dat gesot, Dir Dammen an Dir Hären, ginn ech d'Zoustëmmung vun der CSV-Fraktioun zu dësem Projet. Et war manner streng wéi d'lescht Woch.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Roth. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Yves Cruchten. Här Cruchten, Dir hutt d'Wuert.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Ma merci, Här President. Léif Kolleeginnen a léif Kolleegen, haut setze mer jo da mat dësem Projet de loi en Deel vun deene Mesuren ëm, déi mer am Tripartite-Accord festgehalten haten, mat deem mer probéieren, géint d'Explosioun vun den Energiepräisser virzegoen.

Déi finanziell Kompensatioun vu 15 Cent de Liter beim Masutt respektiv 20 Cent de Kilogramm beim Flësseggas ziele wuel net zu deene Mesurë vum Accord, déi am meeschte Visibilitéit kritt hunn an der Lescht, mee si bedeuten awer fir deen eenzelne Stot, deen do a Fro kënnt, eng ganz wichteg finanziell Entlaaschtung.

Ech si virun allem frou, dass mir dës Mesure bis Enn d'nächst Joer verlängeren. Dat gëtt nämlech de Stéit hei am Land eng gewësse Previsibilitéit an ënnert dem Stréch sinn et ëmmerhi 35 Milliounen Euro u Kafkraaft, déi mer op dësem Wee zréck bei d'Stéit kënnen ginn.

Et ass elo schon e puermol gesot ginn: D'Reduktioun vun den dräi TVA-Sätz ëm allkéiers ee Prozentpunkt ass eng Mesure, déi sech d'Regierung eng 317 Milliounen Euro kaschte léisst, fir géint d'Präisdeierecht virzegoen.

Den Här Roth hat elo grad nach erklärt, dass allkéiers, wann eng Indextranche erfällt, et beim Staat natierlech och an der Keess rabbelt. Mir haten d'Fro gestallt an der Finanzkommissioun an Dir hat, mengen ech, de Chiffer elo genannt. D'Äntwert war deemools, dass dat variéiert tëschent 240 an 280 Milliounen.

Dobäi muss een awer wëssen, dass dat net netto ass. Well op där anerer Säit huet de Staat, allkéiers, wann eng Indextranche erfällt, och erëm eng ganz Partie méi Depensen, sief dat, dass d'Primmen an d'Luucht ginn oder allgemeng d'Paien, déi de Staat muss bezuelen, soudass déi Suen also net als netto ze gesi sinn. Mee hei sinn awer 317 Milliounen Euro netto, déi mer erëm zréck un d'Leit ginn an un d'Ekonomie.

Mir gesinn am Fong alle béid Mesuren als Puzzlestécker vun engem ganzen Accord, deen eigentlech de grouse Meritt huet, dass hei am Land d'Salariéen net mussen op d'Strooss goen. Ech mengen, mir gesinn d'Billen an eisen Nopeschlänner an da wësse mer, wat eis dat dote wäert ass. Hei brauche se sech

dofir net Gehéier ze verschafen oder gehollef ze kréien. Dat ass mat dësem ganze Mesurëpak assuréiert an dëst kann een eigentlech net dacks genuch ervirhiewen.

Ass dësem Grond ginn ech also ganz gären am Numm vun der LSAP den Accord zu dësem Projet de loi.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Cruchten. An da wier et un där honorabelen Madamm Josée Lorsché. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, nieft der Deckelung vun de Gas- a Stroumpriisser ass d'Reduktioun vun der TVA ëm 1 % an deenen dräi Tauxen e wichtige Bestanddeel vum Solidaritéitspak, dee séier an effikass ka gräifen. Et ass also net direkt eng sozial Mesure, mee eng Mesure, déi séier bei de Leit ukënnt an direkt wierksam gëtt.

D'Zil besteet bekanntlech doran, d'Inflatioun bis Enn 2023 ze bremsen, den Indexmechanismus op déi Manéier oprechtzerhalen, wat zum soziale Fridde bäidréit, an d'Kafkraaft ze schützen vun all de Stéit an Entrepreneuren an och dobäi nach eng duebel Kraaft ze ginn, dëst mat 35 Milliounen Euro eleng fir d'Kafkraaft.

An der Tripartite hunn d'Reduktioun vun der TVA grad wéi déi aner Moosnamen zu engem breede Konsens gefouert. An awer kouw duerno d'Suerg op, op déi de Gilles Roth och virdrun agaangen ass, d'Suerg, dass d'Reduktioun vun der TVA op enger Rei Produiten net bei de Konsumente géif ukommen, an zwar doduerch, dass d'Betriben, d'Commercer an d'Déngschtleechter d'Reduktioun net konsequent un hir Clientë géife weiderginn.

D'Fro, ob dës Suerg dann elo berechtigt ass oder net, ass natierlech wichteg. A fir eng Äntwert dorop ze fannen, kann ee beispillsweis e Bléck an Däitschland geheien, wou d'TVA op enger Rei Produite schon am Ufank vun der Pandemie erofgesat ginn ass, fir d'Konjunktur ze stäerken, an dat vu Juli bis Dezember 2020. Zanterhier gouf analyséiert, awéifern dës Senkung sech effektiv op de Portmonni vun de Stéit géif auswirken.

Quitte dass et nach aner Aflëss ginn, déi de Präis eebe beaflossen, aner Effeten, esou konnten d'Finanzexperten an Däitschland awer feststellen, dass d'Präisser vun de Liewensmëttel direkt no der TVA-Senkung däitlech erofgaange sinn. Bei den Energiepräisser ass d'TVA-Reduktioun ëm 80 % bei de Konsumenten ukomm. An an de Supermarché kouw d'Reduktioun praktesch integral bei de Clienten un.

An anere Wieder: Laut den Erfarunge vun Däitschland huet d'Reduktioun vun der TVA ganz kloer en inflatiounsämpfungenden Effekt an dréit derzou bäi, dass d'Kafkraaft vun de Konsumenten a Konsumentinnen an der Kris gestärkt gëtt.

Domat wëll ech natierlech awer net soen, dass een d'Entwécklung, oder besser gesot d'Reduktioun vun de Präisser, net soll am A behalen. Och dat ass wichteg.

Wat d'Moosnamen ugeet, déi sech méi speziell op den Diesel a Flësseggas bezéien, esou sinn dës jo just temporärer Natur. Si ginn zum Deel verlängert oder verstärkt. An duerfir soen ech dem Gilles Baum och villmools Merci fir säi Rapport, wou en déi Moosnamen am Detail erklärt huet. Si si virun allem geduecht, fir d'Secteur vun der Agrikultur, dem Commerce, der Industrie an anerer ze stäerken, mee och d'Stéit natierlech, dëst an Zäite vun enger rasanter Inflatioun.

Allerdéngs, an dat kann een net oft genuch ënnersträichen, däre mer eis net just op dës kuerzfristeg a krisbedéngt Besoinen oder Moosnamen konzentrieren, well weiderhin ass et onëmänglech, alles drunzesetzen, fir d'Transitioun a Richtung Erneuerbarer ze beschleunegen, an dat souwuel bei de Privatstéit wéi och bei den Entrepreneuren. An et ass do, wou an der Lescht esou vill Efforte gemaach gi wéi ni virdrun an der Vergaangenheet.

Och wann all dës Moosnamen, déi ech elo net all opzielen, soss géif et ze laang daueren, wann déi net Bestanddeel vun dësem Projet de loi sinn, esou ass et mir awer wichteg, am Numm vun der grénger Fraktioun ze ënnersträichen, dass een dës Projet de loi am Gesamtkontext vun der Energiekris muss gesinn. Et ass eng Kris, aus där mer eis Léiere mussen zéien, an déi Léieren heeschen erneierbar Energie an Energieeffizienz.

Domat ginn ech den Accord vun der grénger Fraktioun a soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Lorsché. An da wier et um honorabelen Här Fernand Kartheiser. Här Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, villmools merci, Här President. Vläch och e puer Wuert vun eiser Säit. Ech wëlt emol fir d'éischt dem Här Gilles Baum Merci soe fir déi ganz detailléiert Presentatioun, déi en eis gemaach huet.

Ech mengen, et ass einfach wichteg, dass mer wëssen, wouriwwer mer hei schwätzen, ëm wat et geet, well mir schwätzen awer e bësselche ronderëm de Bräi. Hei steet och am Gesetzestext oder an deem Rapport, dee mer kruten: „La hausse des prix de l'énergie, notamment suite à la guerre menée par la Russie contre l'Ukraine ...“ Gutt! Mee ech mengen, mir schwätzen hei iwwer Sanktionspolitik. Mir schwätzen iwwer d'Resultat vun der europäescher Sanktionspolitik. Et ass dat, wouriwwer mer hei schwätzen. An d'Resultater dovunner, do sinn der eng ganz Partie.

Do ass emol éischters dat, wat d'Virriedner gesot hunn, dass mer ronn 8 % Inflatioun hunn. Dat bedéngt natierlech d'Zënserhéijungen, dat bedéngt enorm Belaaschtunge fir d'Stéit, och fir d'Entrepreneuren. Et bedéngt extreem héich Energiepräisser. Dat heescht, wat hei esou ëmschriwwen gëtt als Energiekris oder aner Kris, et ass u sech e Resultat vun eiser Politik. Mir hunn als ADR ëmmer gesot, dass mer déi Politik kritiséieren, well et e Bumerang ass.

M. Fernand Etgen, Président | Här Kartheiser, erlaabt Der, dass den Här Cruchten Iech eng Fro stellt?

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, ech wollt mäi Rasonement färdig maachen an dann natierlech ganz gär. War et dës Keier eng Fro, Här Cruchten? Well d'lescht Keier war et net ganz kloer, wéi Der de Fanger ausgestreckt hat.

(Interruption par M. Yves Cruchten)

Mee dann, ech kommen op Iech zréck. Ech kommen op Iech zréck. Ech maache just de Rasonement färdig an da ganz gär.

Also, mir musse wëssen, wouriwwer mer hei schwätzen. Et ass d'Resultat vun enger Sanktionspolitik, déi mir féieren, an déi u sech dat Zil, wat fixéiert ginn ass, nämlech dass et soll zu engem Enn vun engem Krich kommen, net erreecht huet, net bis elo, an ob dat jee dann ass, do si mer am Beräich vun der Spekulation. Do ginn d'Meenunge wäit ausereen.

Wat gesi mer? Mir zerstéieren de Räichtum an eise Gesellschaften, mir belaaschten d'Stéit, mir belaaschten d'Entrepreneuren.

D'ADR dréit all déi Moosnamen, déi haut ugekënneg gi sinn, mat, well mir wëlle jo d'Konsequenze fir d'Stëit a fir d'Entreprises esou niddreg wéi méiglech halen. Mee mir mussen eis einfach och froen: Wéi laang geet dat do virun? Well mir pléischtere jo just hei! Mir pléischteren, mir probéieren, d'Konsequenze vun där Politik, déi mer féieren, e bëssen ofzeféieren. Mee et ass u sech dat, wat mer maachen. An d'Fro ass: Wéi laang geet dat?

An ech mengen, et ass elo net hei an deene puer Minutten, déi mer hunn, an ech muss jo och nach dem Här Cruchten äntweren, fir do laang iwwert d'Sanktiounen ze schwätzen. Mir hunn eng Interpellatioun zu deem Thema ugefrot.

Mee et muss een awer och wëssen, datt sech vläicht eng Ännerung ergëtt elo Ufank November. Et komme Walen an den USA. An dat ass eng ganz grouss Entwécklung. De 6., 7. November hu mer hei eng Diskussioun iwwert d'Baussepolitik, wou den Här Asselborn da seng Positioun duerstellt, a mir wäerten eis duerstellen. An den Dag drop, mengen ech, oder zwee Deeg drop, hu mer Walen an den USA an déi kënne ganz vill änneren.

Well wann Der déi zwou Parteie kuckt an Amerika: Bei de Republikaner ass weesentlech méi Kritik géintwärtig där Politik, déi am Abléck vun der Administratioun Biden geféiert gëtt am Kontext Sanktiounen, Ukrain an esou weider, wéi wann elo d'Demokratie géif d'Wale gewinnen.

Mir wäerten also an enger Situatioun sinn an e puer Wochen, wou mer vläicht eng Reevaluatioun wäerte maache vun där Politik a villes wäert nei beliicht ginn am Fall, wou sech géif den amerikanesche Kongress substanzuell anescht zesummesetzen, wéi dat am Abléck de Fall ass. Ech wollt dat just soen.

Wéi gesot, eis Grondpositioun ass, datt ee muss anescht mat deem Krich ëmgoe wéi duerch déi Sanktiounspolitik, déi eis op jidde Fall an engem ganz héije Mooss schuet, all de Leit hei am Land schuet, de Leit an Europa schuet, an datt mer, wéi gesot, mussen kucken, fir laangfristeg Léisungen ze fannen a besser Léisunge wéi déi do.

Här Cruchten, Dir wollt mir eng Fro stellen, wannech gelift.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Jo, Här Kartheiser. Dir hat mech och duerchkuckt, ech hunn nämlech keng richteg Fro.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | AI!

(Hilarité)

M. Yves Cruchten (LSAP) | Ech hunn eng Äntwert dorobber.

(Brouhaha)

Ech wëll nämlech net ..., Dir sot dat ëmmer erëm an dofir muss ech Iech elo eng Kéier äntweren: Dir behaapt ëmmer erëm, dass déi héich Präisser an déi héich Inflatioun, dass dat alles eleng d'Schold vun de Sanktiounen ass, déi d'Europäesch Unioun getrafft huet géint Russland. Abee, dat dote sinn Direktsuite vun deem Krich, dee Russland géint d'Ukrain féiert!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo.

M. Yves Cruchten (LSAP) | An net ëmgedréit.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Yves Cruchten (LSAP) | A mir kënnen de Spiiss net dauernd esou ëmdréien, wéi et eis gefält. Hätte mer Friden an Europa, dann hätte mer déi ganz Entwécklung do net. An dat muss emol eng Kéier gesot ginn.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Très bien! Très bien, Här Cruchten! Mat Ärem leschte Saz sinn ech ..., „hätte mer Friden an Europa“. Mee ech wëll Iech vläicht e kleng chronologesche Rappel maachen.

(Interruptions et brouhaha)

Ech hunn d'Recht, op eng Fro ze äntweren, ob dat Iech elo interesséiert oder net. Mee dat Recht hunn ech.

(Brouhaha)

De 24. Februar, de 24. Februar 2022, huet Russland am Broch vum internationale Recht d'Ukrain militäresch ugegraff. Mir hunn dat verurteilt. Kuerz drop hunn europäesch Ministeren – kuerz drop! –; den Här Le Maire an anerer, déi hunn dunn direkt ... An de Bruno Le Maire huet gesot, si géifen, ech mengen, d'Situatioun war: „deen totale wirtschaftlechen a finanzielle Krich géint Russland ufänken“. Dat war d'Zitat vum franséischen ... En huet zwar kee Lëtzebuerger geschwat, mee soss war et awer richteg: de Wirtschaftskrich, de Finanz-, den totale Wirtschaftsa-Finanzkrich, géint Russland!

An dunn huet déi Sanktiounspolitik ugefaangen. Dat heescht, wou mer eis eens ... An déi huet natierlech all déi Konsequenzen op eis Economie, op d'Inflatioun, op d'Stëit an esou weider, déi mer elo probéieren hei ze pléischteren.

Mee wou ech mat Iech komplett d'accord sinn, Här Cruchten, dat ass, datt mer musse Friden an Europa hunn! A wéi kënnt een dozou?

An dofir hu mir als ADR vun Ufank un, vum éischten Dag u gesot: Mir musse kucken, datt mer déi Situatioun hei berouegt kréien, amplaz an e Krich ..., wou mer ëmmer méi eskaléieren an esou weider. Dir erënnert Iech, Dir kënnt alles noliesen: Vun Ufank un hu mir als ADR derfir plädéiert, fir eng diplomatesch Léisung ze huelen, fir ze kucken, datt mer d'Parteien un en Dësch kréien, fir ze kucken, datt mer Mënscheliwee schounen, den Territoire vun der Ukrain esou wäit wéi méiglech preservéieren an eng Eskalatioun vum Konflikt verhënneren. Vun Ufank un, Här Cruchten, hu mir fir eng diplomatesch Léisung plädéiert!

An Dir wäert gesinn, datt an e puer Méint spéitstens d'LSAP heihikënn an d'Membere vun där Regierung heihikommen an déi Positioun, déi mir vun Ufank u vertratt hunn, da wäerten adoptéieren a soen, dat wär elo déi gutt Iddi. Eppes, wat no Dausende vun Doudegen da leider eréischt der Regierung afält. An och Parteie wéi Iech, déi Waffe liwweren a Krich favoriséieren amplaz de Friden.

Une voix | O, Här ...!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Ech soen Iech Merci.

(Interruption)

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. Den Här Cruchten freet nach eng Kéier d'Wuert.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Jo, do muss ech Iech natierlech elo awer nach eng Kéier drop äntweren. Also, Dir wäert dat net gesinn, dass mir Är Positiounen deelen!

Une voix | Très bien!

M. Yves Cruchten (LSAP) | Dat kann ech Iech elo scho garantéieren. Mee et ass kloer, dass mer alleguerde gäre Friden hätten, am léifsten haut, an dass mer och am allerléifsten eng diplomatesch Léisung hätten.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Yves Cruchten (LSAP) | Mee eng diplomatesch Léisung, dat heescht, dass mer op där anerer Säit

vum Dësch ee mussen hunn, mat deem mer kënne schwätzen. Wie soll dat da sinn? Soll dat dee Staat sinn, deen amgaangen ass, en anere Staat brutal ze iwwerfallen, do Leit ëmzebréngen, Zivilisten ze beschéissen, Infrastruktur futti ze maachen, Fraen ze vergewallegen a Krichsverbrieche ze maachen? Also ganz éierlech gesot, mir deelen alleguerde dee Wonsch vum Friden. A mir deelen alleguerde de Wonsch vun enger diplomatescher Léisung. Mee awer net mat deenen, déi elo hei Krichsverbrieche maachen!

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Cruchten. Da geet d'Wuert nach eng Kéier zrëck un den Här Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Här Cruchten, ech hunn all Sympathie, all Sympathie fir Leit wéi Dir, fir en Här, dee, wéi Dir, sech opreegt iwwert déi Grausamkeet vum Krich, all Sympathie!

Et muss een allerdéngs och soen, datt Krichsverbrieche an esou weider op deenen zwou Säite gemaach ginn. Et ass net, datt do eleng russesch Truppe sinn. Dir erënnert Iech un e Rapport vun Amnesty International iwwert d'Behuele vun der ukrainescher Arméi an esou weider, vun zwou Säiten.

Mee dat Gefill, wat Dir hei weist, dee Refus vun der Grausamkeet an deenen Exaktiounen, déi an engem Krich sinn, dat deele mir och.

Allerdéngs muss ech Iech soen: Wann Der wëllt Friden hunn, da musst Der mat deene verhandelen, déi do sinn! Dir kënnt Iech net eng russesch Féierung oder eng ukrainesch Féierung, fir relativ neutral hei opzetrieden, wënschen, déi et net ass! Dir hutt déi Leit, déi do sinn. A wann Der wëllt e Fridensofkommes erreechen, musst Der mat deene verhandelen, déi de Pouvoir hunn. A Russland ass dat den Här Putin, an der Ukrain den Här Selenskyj.

Mir sinn einfach an där Situatioun, wou mer musse kucken, datt mer déi Parteien un en Dësch kréien. An ech soen Iech – ech soen Iech! –: Dat huet bis elo och heiansdo fonctionéiert!

Mir hunn en Ofkommes gehat tëschent Russland an der Ukrain iwwert den Austausch vu Krichsgefaangen. Mir hunn en Ofkommes gehat tëschent der Ukrain a Russland iwwert den Accés vun der internationaler Atomenergieagentur op d'Atomkraftwierk vu Saporischschja. Mir hunn en Accord gehat tëschent der Ukrain a Russland iwwert d'Liwwerung vu Weess, deen aus der Ukrain exportéiert gouf.

A mir haten déi meescht vun deenen Accorde Gott sei Dank duerch den Här Erdoğan, deen op eng ganz gescheit Manéier probéiert huet, do d'Leit un en Dësch ze kréien a Kompromësser ze arrangéieren. Dat ass eng intelligent Politik, soudatt dat weinstens op dräi Punkten – Atomrisiken, Krichsgefaangener an Exportatioun vu Weess – zu gudden Erfolleger geféiert huet.

An dofir, mengen ech, muss een och optimisteschesinn. A wann ee wierklech wëllt verhandelen, da kann een och mat dem Här Selenskyj a mam Här Putin en Accord erreechen. Et muss een doru gleewen an et muss een dat Bescht maachen, fir Bons offices unzebidden an zu engem Friden ze kommen.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. An nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorable Madamm Myriam Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Merci, Här President. Als Alleréisch emol merci dem Rapporteur fir säi gudden mëndlechen a schrëftleche Rapport.

Ëmmer méi Menagë sti mam Réck widdert der Mauer. Vill hate scho virdrun net genuch fir ze liewen, an elo wéinst der Deierecht rutschen ëmmer méi Stéit an d'Nout.

Dës Baisse vun der TVA ëm ee Prozentpunkt ka vläicht derzou bäidroen, dass de Caddie am Supermarché ganz e bësselche méi bëlle gëtt. A mir hoffen och, dass dës Projet wäert dobäi hëllefen, d'Inflatioun ze stabiliséieren. An dofir wäerte mir och dës Gesetzesprojet matstëmmen. Mee dat verhënnert awer net, e puer kritisches Wieder dozou ze soen.

Éischtens ass déi Hoffnung deier bezuelt, dass dës Baisse vun der TVA en Impakt op d'Inflatioun wäert hunn. 317 Milliounen sinn net näisch! Mat deem Montant hätt een och vläicht aner Mesurë kënne finanzéieren.

Zweetens ass et och kloer, dass dës Mesure net immens sozial selektiv ass. Déi aarm Menagë wäerten zwar proportional zu hirem Revenu méi spueren, mee an absoluten Zuele profitéieren natierlech déi, déi am meeschte kënne kafen, dat heescht deen, deen am meeschte Suen huet.

Drëttens ass jo vu virera kloer, dass dës 317 Milliounen nëmmen deelweis wäerte beim Konsument ukommen. De Rescht wäert eventuell an d'Margé vun de Betriber fléissen. Wéi héich den Undeel wäert sinn, kann am Viraus kee soen. Sécher ass just, dass dat weeder de Staat nach d'Konsumenten decidéieren, méi eng begrenzten Unzuel vu privaten Acteuren. D'Regierung wär dofir gutt beroden, deene wichtigsten Acteure ganz kloer ze maachen, wat de Staat vun hinnen erwaart, a ganz speziell de Supermarchéen.

Et wär och gutt, wann den Impakt vun dëser TVA-Senkung genee beobachtet an och dokumentéiert géif ginn, schonn eleng, fir am Nachhinein kënne feststellen, wat se dann awer och wirklech reell bruecht huet.

Dofir mengen ech, dass een de Bierger/innen och kloer muss soen, dass den Impakt op d'Inflatioun wäert relativ geréng bleiwen, net dass dobausse falsch Hoffnungen opkommen. Egal wéi d'Betriber sech entscheeden, dës Mesure kann net d'Präisdeierecht ënner Kontroll bréngen. Si kann héchstens derzou bäidroen, se e bëssen ofzebremsen, wat natierlech immens wichtig ass.

Zu deenen aneren zwou Mesuren ass ze soen, dass dat natierlech nees eng staatlech Subventionéierung vu fossilen Energien ass, an dat ass jo matten an enger Klimaurgence net grad ganz immens. Mee well mer an deene leschten 30 Joer d'Energietransitioun verschlof hunn, hu mer elo keng wirklech Alternativ dozou. An dofir stëmmen mir dat och mat.

Villmools merci fir d'Nolauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti. A leschten ageschriwwene Riedner ass den honorablen Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Haut entscheede mer iwwer Direkthëllefen, déi och direkt beim Bierger wäerten ukommen, wa mer d'TVA erofsetzen.

Ech hat e puermol hei op der Plaz dat schonn am Summer gesot, virum Summer an herno am Summer nach an Interviewen, dass mer eigentlech gär 2 % gehat hätten, also en alen Taux. Bon, ech war elo scho frou, dass mer iwwerhaapt Diskussiounen haten, fir op 1 % erofzegoen. Deementspriedend kënne mer do ganz zefridde sinn. Et kritt ee jo ëmmer ..., e klenge Kompromëss muss jo awer erauskommen.

Ech hat mer awer ..., wann ech ganz éierlech sinn, wéi ech deemools hei gesot hunn, hat ech d'Erwaardung net, dass d'Regierung op de Wee géif goen, fir d'TVA erofzesetzen. Ech sinn awer dofir haut ëmsou méi frou, dass dee Wee agehale gëtt!

Déi eenzeg Fro hunn ech dozou, an dat ass: D'Madamm Lorsché hat et och elo nach eng Kéier ugekënnegt, an Däitschland, si hat Statistiken erausgesicht mat 20 % op de Liewensmëttel. Hei zu Lëtzebuerg ass et awer elo esou, dass den Taux vun de Liewensmëttel net an dëser Moossnam mat dran ass. Dat ass den Dräi-Prozent-Taux. An do ass d'Fro un d'Finanzministesch, firwat dass Der grad bei de Liewensmëttel deen Taux net erofgesat hutt op déi 2 %. Et ass eigentlech dat, wat de Besoin am Alldag ass vun de Leit. Dir hutt elo bei 17 % op 16 %, dat sinn d'Autoen, dat ass zum Deel Alkohol, Zigaretten, Allméglesches. Mee de Besoin vum Alldag hutt Der net mat erofgesat. Firwat dass net doru geduecht ginn ass.

Da muss mer allgemeng och oppassen, ech hat Iech do och e sëllege Question-parlementairen derzou scho geschriwwen, wa mer esou Ukënnegunge maache mat der TVA, déi mer begreifen, déi sinn deemools ëm de Solar gaangen, wou elo d'TVA op 3 % wäert erofgoen, vu 17 % op 3 %, wat eng super Iddi ass a wat ech direkt mat ënnerschreiwel! De Problem ass just, dass d'Handwierker, wéi mer elo gesot hunn, esou vill Storno kritt hunn, well d'Leit gesot hunn: „Nee, waart, ech loosse meng Anlag eréischt am Januar maachen“ – well esou eng Solaranlage läit ëm déi 30.000 Euro; da kënnt Der jo schnell rechnen, wa Der spuert, wann Der vu 17 % op 3 % erofgitt –, dass d'Handwierker elo am Leerlauf ee Moment sinn an d'Leit dann alleguete gären am Januar déi hätten.

Elo sidd Der mat der Propos komm mat der Rechnung, dass den Datum vun der Rechnung herno géif spillen. Mee do si mer um Problem, dass den Handwierker déi ganz Marchandise dann elo muss virfinanzéieren bis de Januar, bis déi Rechnung da ka geschriwwen ginn.

Deementspriedend ass et ëmmer schwierger, wa mer esou TVA-Reduktiounen maachen a se awer net direkt maachen. Dat ass déi Kritik, déi mer e bëssen awer nach mussen mat haut heihinnerbréngen, dass Der hätt kënne méi schnell déi TVA-Reduktiounen maachen.

Ech verstinn am grouse Ganzen, dass Der déi elo maacht fir den 1. Januar. Et ass méi einfach fir d'Konstabilitéit vun de Betriber; dat ass d'Konterargument, an dat verstinn ech och. Mee zum Beispill um Solar hätt een awer kënne vill méi schnell reagéieren an d'Leit och doduerch motivéieren fir ëmzeklammeln. Well dat ass deen anere Punkt.

Ech hunn e bësse Bauchwéi, fir de Masutt matzestëmmen, mee ech weess awer och, wéi d'Lag am Moment bei den Handwierker ass, dass se einfach d'Alternativen, vu Wärmepompe bis Solar, Allméglesches, net erbäikreien. D'Leit mussen jo awer iergendwéi am Moment mat hirem Masutt doheim hëtzen, well eeben d'Alternativ net do ass.

A wann den Handwierker och nach genuch Leit huet, fir den Opdrag unzehuelen, dann huet en och nach Problemer, fir iergendzousch seng Paneelen oder säi Material hierzekreien, well dann do erëm ... Dat sinn awer da Coronauswierkungen vu fréier.

Also, et dierf een och net alles mateneen ëmmer vermëschen. Et si sécherlech Punkten, déi duerch Sanktiounen komm sinn, déi ganz richtig sinn a wou mir Piraten dozou stinn, well et dierf een net d'Sanktiounen huelen als Excuse, dass dat komm ass, mee et ass déi Invasioun an d'Ukrain, déi iwwerhaapt zu deene Sanktiounen gefouert huet.

Mee et sinn awer och e puer Saache wéi d'Materialien, wéi aner Produiten, déi doduerjer kommen, dass mer eng ze labber Geldpolitik haten ee Moment an doduerjer elo d'Inflatioun esou héich ass.

Merci och dem Gilles Baum fir säi gudde schrëftlechen a mëndleche Rapport. A mir wäerten haut eisen Accord ginn.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Finanzministesch Yuriko Backes.

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre des Finances | Voilà. Merci, Här President, honorabel Deputéiert. Fir d'éischt natierlech e grouse Merci un de Gilles Baum fir säin exzellente Rapport. An ech soen och der Chamberskommissioun an hire Memberen natierlech Merci, dass dës Projet huet kënne esou séier analyséiert ginn an elo schonn haut esou kuerz nom Depot dann och zum Vott steet.

Dës Projet de loi steet natierlech ganz am Zeeche vun der Bekämpfung vun de weiderhin immens héijen Energiepräisser an der Inflatioun am Allgemengen. Schon am éischten Tripartite-Accord ware Mesuren, fir séier eppes och géint déi héich Energiepräisser ze maachen, virgesinn. D'Situatioun mam Ukrain-Krich a sengem Impakt op d'Disponibilitéit an natierlech op d'Präisser vun Energieproduiten huet sech leider iwwert déi lescht Méint net verbessert. Ech mengen, dat gesi mer alleguerten. An den Tripartite-Verhandlungen vum September stoung d'Inflatiounsbekämpfung dowéinst wirklech am Mëttelpunkt. Dat hei ass also elo den éischte Projet de loi mat Mesurë vun der Tripartite, déi dann elo och gestëmmt ginn.

Wéi de Rapporteur Gilles Baum dann och erkläert huet: Wann dës Projet de loi a Kraaft trëtt, gëtt d'Mesure um Masutt dann ab dem 31. Oktober vun dësem Joer bis Enn d'nächst Joer 2023 verduebelt vu 7,5 Cent pro Liter op 15 Cent pro Liter. Esou wéi och vun der Chambre des Salariés ënnerstrach ginn ass, ass dës eng Mesure, déi awer besonnesch och Leit mat niddrege Revenuen zeguttkënn.

Des Weidere gëtt dann och, fir kee Konsument eeben ze benodelegen, de sougenannten LPG, deen och nach zu Lëtzebuerg vu Menagë benotzt gëtt fir ze heizen, op den 31. Oktober an och bis Enn d'nächst Joer mat 20 Cent pro Kilogramm subventionéiert. Dës Montant vun 20 Cent pro Kilogramm entsprécht der Subventioun vum Masutt vu 15 Cent pro Liter. Deemno ginn d'Bäihëllefe fir ze heize beim Masutt konsequent eeben an d'Luucht gesat a verlängert bis Enn 2023 an den LPG gëtt mat an de Champ d'application geholl.

Net zulescht gesäit dann dës Projet de loi och d'Ëmsetzung vun der Baisse vun der TVA aus dem Tripartite-Accord vir, wou den TVA-Taux vu 17 % op 16 %, vu 14 % op 13 % a vun 8 % op 7 % temporaire erofgesat gëtt während dem Joer 2023. Dës ass eng ganz konkret Mesure, fir d'Hausse da vun der Inflatioun ze begrenzen an de Leit hir Kafkraaft ze renforcéieren.

Fir dës Mesure huet d'UEL am Accord vun der Tripartite mat opgeruff, dass d'Betriber dës Baisse vun der TVA un d'Ennkonsumente weiderginn. An ech mengen, dat ass natierlech e ganz, ganz wichtige Volet, och wa mer alleguete wëssen, mer hunn et jo och erkläert: D'Verwaltung vum Staat hu keng Méiglechkeeten, fir d'Entreprises heizou ze zwéngen. Dat ass esou. Mee d'Regierung ass awer zouversichtlech, dass d'Betriber sech op dësem Punkt un hiren

Engagement wäerten halen, well, ech mengen, et ass trotzdeem an hirem Interessi.

Schlussendlech gesäit dëse Projet de loi dann och nach d'Regulariséierung vun der Verlängerung vun der Remise vun de 7,5 Cent pro Liter fir de sougenannte rouden Diesel vir, an dat da par analogie och zum Tankrabbat.

Insgesamt, ech mengen, de Rapporteur huet et och mentionéiert, wäerten dann dës Mesuren de Staat ronn 352 Milliounen Euro kaschten, wouvun d'TVA-Mesure natierlech déi Haaptmesure oder déi deierst Mesure ass vun 317 Milliounen Euro, eeben déi mat deem meeschte Gewiicht hei. Voilà.

Vläicht nach, fir op eng Fro anzegoe vum honorabelen Deputéierte vun de Piraten, wat déi 3 % ugeet: Dat war effektiv e Kompromëss dann och an de Verhandlungen. Fir de Käschtepunkt hu mer jo awer och trotzdeem missen e bëssen, e bësse kucken.

Voilà, ech mengen, ech soen Iech Merci fir d'No-lauschteren. An ech soen Iech och Merci fir wierklech deem immens breede Support, wéi ech dat hei gehéiert hunn, deem d'Chamber gött fir dëse Projet de loi.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Finanzministesch Yuriko Backes. D'Diskussioun ass domat ofgeschloss.

Mir kommen dann elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8083. Den Text steet am Document parlementaire 8083^{4A}.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8083 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 8083 ass mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Félix Eischen (par M. Marc Lies), Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par M. Max Hengel), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par M. Léon Gloden) et Michel Wolter (par Mme Diane Adehm) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim

Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusti Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo (par M. Yves Cruchten), Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard (par Mme Josée Lorsché), Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Domat si mer um Enn vun der Sitzung ukomm. Déi nächst Sitzunge si fir de 25. a 26. Oktober virgesinn.

D'Sitzung ass opgehewen.

(La séance publique est levée à 17.01 heures.)

8e séance

Présidence : M. Fernand Etgen, Président | M. Mars Di Bartolomeo, Vice-Président

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

M. Fernand Etgen, Président

p. 71

2. Communications

M. Fernand Etgen, Président

p. 71

3. Ordre du jour

M. Fernand Etgen, Président | Mme Martine Hansen

p. 72

4. Débat de consultation au sujet des propositions formulées par le « Klima-Biergerrot »

p. 72

Exposés : M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État (interventions de M. Paul Galles et M. Sven Clement) | Mme Joëlle Welfring, Ministre de l'Environnement, du Climat et du Développement durable (intervention de M. le Premier Ministre Xavier Bettel)

Débat : M. Paul Galles | M. Max Hahn (dépôt de la motion 1) | Mme Cécile Hemmen (intervention de M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État) | M. François Benoy | M. Fred Keup (interventions de M. le Premier Ministre Xavier Bettel, M. Roy Reding, M. Dan Kersch, M. Gilles Baum, M. Fernand Kartheiser et Mme Martine Hansen) | M. Fernand Kartheiser (parole

pour fait personnel) (interventions de M. Roy Reding, M. le Premier Ministre Xavier Bettel, M. Gilles Baum et Mme Simone Beissel) | Mme Myriam Cecchetti (dépôt de la motion 2) | M. Marc Goergen (interventions de M. François Benoy, M. Sven Clement et M. le Premier Ministre Xavier Bettel) | Mme Martine Hansen | M. Gusti Graas | M. Sven Clement

Prises de position du Gouvernement : M. Claude Turmes, Ministre de l'Énergie (intervention de Mme Martine Hansen) | Mme Taina Bofferding, Ministre de l'Intérieur | M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État

Motion 1 : M. Max Hahn | M. Paul Galles | M. Marc Goergen (intervention de M. Claude Turmes, Ministre de l'Énergie) | M. Fred Keup | M. le Ministre Claude Turmes

Vote sur la motion 1 (adoptée)

Motion 2 : M. Paul Galles

Vote sur la motion 2 (rejetée)

Au banc du Gouvernement se trouvent : M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État ; M. Claude Meisch, Mme Corinne Cahen, M. Claude Turmes, Mme Taina Bofferding, M. Claude Haagen et Mme Joëlle Welfring, Ministres.

(La séance publique est ouverte à 13.31 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

M. Fernand Etgen, Président | Ech maachen d'Sitzung op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État | Herno.

2. Communications

M. Fernand Etgen, Président | D'Lëscht vun den neie parlamentareschen Ufroen a vun den Äntwerten ass um Büro deponéiert.

D'Lëscht vun de Projeten a vun de Propositions de loi, déi säit der leschter Sitzung deponéiert gi sinn, ass verdeelt ginn.

D'Lëscht mat de Petitiounen, déi säit der leschter Sitzung deponéiert goufen, ass och verdeelt ginn.

Communications du Président – séance publique du 25 octobre 2022

1) La liste des questions au Gouvernement ainsi que des réponses à des questions est déposée sur le bureau.

Les questions et les réponses sont publiées au compte rendu.

2) Les projets de loi suivants ont été déposés auprès de l'Administration parlementaire :

8086 – Projet de loi relative aux registres national et communaux des bâtiments et des logements

Dépôt : M. Henri Kox, Ministre du Logement, le 19/10/2022